LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS

SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO

2026-11-13 Nr. 429-499
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka[1]

Ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką už automobilio variklio gedimą. Įvertinus bylos duomenis nustatyta, kad variklio gedimą lėmė ne pats kontaktas su išoriniu objektu, bet vėlesnis automobilio eksploatavimas po karterio pažeidimo, esant nepakankamam variklio tepimui, todėl draudiko sprendimas atsisakyti atlyginti variklio remonto išlaidas laikytinas pagrįstu, o pareiškėjo reikalavimai išmokėti papildomą draudimo išmoką, sumokėti palūkanas ir atlyginti teisinės pagalbos išlaidas atmestini.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Draudikas ir pareiškėjas sudarė savanorišką Transporto priemonių draudimo (kasko) sutartį Nr. *(duomenys neskelbtini)*, kuria draudiko parengtų Transporto priemonių draudimo taisyklių Nr. 021[2] (toliau – Taisyklės) pagrindu nuo 2026 m. sausio 17 d. iki 2027 m. sausio 16 d. buvo apdrausti pareiškėjo turtiniai interesai, susiję su automobiliu *BMW 7ER REIHE* (valst. Nr. *(duomenys neskelbtini)*) (toliau – Kasko sutartis).

2026 m. sausio 24 d. pareiškėjas informavo, jog važiuojant automobiliu buvo kliudytas kažkoks akmuo ar kita kliūtis ir po kurio laiko užgeso variklis, sustojus – išsipylė apie 2 litrus alyvos. Gauto pranešimo pagrindu draudikas pradėjo žalos administravimo procedūrą.

UAB „MARTONAS“ remonto dirbtuvėse buvo atlikta automobilio apžiūra, serviso atstovai padarė automobilio apgadinimų nuotraukas ir jas pateikė draudikui, taip pat parengė 6 347,56 Eur automobilio remonto sąmatą. Per apžiūrą nustatyta, kad automobilio variklis yra visiškai sugadintas, todėl būtina pakeisti variklį.

Gavęs apžiūros duomenis ir remonto sąmatą, draudikas nusprendė inicijuoti nuodugnų įvykio tyrimą, siekiant išsiaiškinti variklio defektų priežastis. Jį atlikęs, draudikas nustatė, kad variklio defektai yra automobilio eksploatavimo be alyvos po pirminio smūgio pasekmė, ir nusprendė išmokėti draudimo išmoką už pirminio kontakto defektus, o ne už viso variklio remontą (keitimą). Draudiko partnerė UAB „MARTONAS“ informavo pareiškėją apie sprendimą.

2026 m. vasario 6 d. pareiškėjas pateikė draudikui pretenziją ir nurodė nesutinkantis su draudiko sprendimu atlyginti tik variklio apsaugos, karterio ir bamperio pažeidimus, tačiau atsisakyti atlyginti žalą už sugadintą variklį. Pareiškėjas teigė, kad, transporto priemonei patekus į kelio dangos duobę ar nelygumą, buvo pramuštas karteris, akimirksniu išbėgo alyva, o variklis užsikirto dėl dingusio tepimo. Pareiškėjo vertinimu, variklio sugadinimas yra tiesioginė šio įvykio pasekmė, todėl nesutiko su draudiko argumentu, kad variklis nebuvo „laiku užgesintas“. Pareiškėjas taip pat nurodė, kad, draudiko pasiūlyto serviso specialistų vertinimu, karterio pramušimas, alyvos praradimas ir variklio užsikirtimas sudaro nuoseklią to paties įvykio pasekmių grandinę. Pareiškėjas prašė persvarstyti sprendimą ir atlyginti variklio remonto arba keitimo išlaidas.

---

[1] Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

[2] 2024 m. kovo 5 d. redakcija, galioja nuo 2024 m. balandžio 4 d.

2026 m. vasario 13 d. draudiko ekspertas parengė Ekspertinę pažymą Nr. (duomenys neskelbtini) (toliau – Ekspertinė pažyma), joje priėjo prie išvados, kad žala atsirado dėl netinkamo automobilio eksploatavimo – varikliui sąlyginai ilgą laiką dirbant be alyvos. Eksperto vertinimu, dėl to variklio darbiniuose paviršiuose suiro alyvos plėvelė, prasidėjo sausa metalų paviršių trintis, visiškai suiro slydimo guoliai ir variklis užstrigo. Ekspertas nurodė, kad taip buvo pažeisti transporto priemonės gamintojo nustatyti eksploatavimo reikalavimai, nes po sugadinimo transporto priemonė buvo eksploatuojama ignoruojant perspėjamąsias indikacijas, kurioms esant tolesnis eksploatavimas draudžiamas.

2026 m. vasario 14 d. draudikas, papildomai išnagrinėjęs žalos aplinkybes, pareiškėjui nurodė, kad sprendimas neatlyginti variklio keitimo išlaidų nesikeičia. Draudikas paaiškino, kad tyrimo metu nustatyta, jog variklio gedimas atsirado dėl ilgalaikio veikimo be alyvos, todėl tokio gedimo remonto išlaidos pagal Taisyklių 21.3.4 papunktį nėra atlygintinos. Draudikas taip pat nurodė apskaičiavęs 1 129,86 Eur nuostolį.

Tą pačią dieną pareiškėjas pateikė pakartotinę pretenziją, kurioje iš esmės laikėsi pozicijos, kad variklio gedimas yra tiesioginė įvykio (dėl transporto priemonės kontakto su duobe ar kitu objektu pramušto karterio ir prarasto variklio tepimo) pasekmė. Pareiškėjas nesutiko su draudiko išvadomis dėl tariamai ilgalaikio variklio veikimo be alyvos ir alyvos filtre rastų metalo drožlių ir nurodė kitus įvairaus pobūdžio nesutikimo su draudiko sprendimu argumentus, prašė, kad situaciją įvertintų aukštesnio rango draudiko darbuotojas ir kad sprendimas būtų persvarstytas. Pareiškėjas nurodė, kad, draudikui toliau atsisakant atlyginti variklio žalą, kreipsis į teismą.

2026 m. vasario 24 d. atsakyme į pakartotinę pretenziją draudikas nurodė, kad, pakartotinai įvertinęs aplinkybes, sprendimo nekeis.

2026 m. kovo 26 d. draudikas informavo pareiškėją apie išmokėtą 929,86 Eur neginčijamą draudimo išmoką.[3]

Kadangi su galutiniu draudiko sprendimu pareiškėjas nesutiko, per atstovę kreipėsi į Lietuvos banką su prašymu išnagrinėti su draudiku kilusį ginčą. Kreipimosi pagrindu buvo pradėta neteisminė ginčo sprendimo procedūra.

Ginčo reikalavimai

Rekomenduoti draudikui išmokėti papildomą draudimo išmoką, atlyginančią visas UAB „MARTONAS“ remonto sąmatoje nurodytas automobilio remonto išlaidas, sumokėti 5 proc. metines palūkanas už visą mokėtiną sumą, skaičiuojamas nuo kreipimosi į Lietuvos banką dienos iki visiško prievolės įvykdymo ir atlyginti 1 540 Eur teisinės pagalbos išlaidų.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjo atstovės pateiktame kreipimesi teigiama, kad pareiškėjo sutuoktinės vairuojamas automobilis, važiuodamas apie 110 km/h greičiu, pateko į kelio dangos duobę ar nelygumą arba galimai susidūrė su akmeniu ar kita kliūtimi. Dėl to buvo kiaurai pramušta variklio apsauga, pažeisti karteris ir bamperis, automobiliui sustojus, išsipylė apie 2 litrus alyvos, o variklis užgeso. Pareiškėjo atstovė nurodo, kad karterio pažeidimas, alyvos praradimas ir variklio užstrigimas sudaro nuoseklią to paties įvykio pasekmių grandinę. Atstovės teigimu, automobilį apžiūrėję draudiko pasiūlyto UAB „MARTONAS“ serviso specialistai šią aplinkybę įvertino rengdami remonto sąmatą, joje, be kitų darbų, buvo numatytas variklio keitimas.

Pareiškėjo atstovė nesutinka su draudiko Ekspertinės pažymos išvada, kad variklis be alyvos veikė sąlyginai ilgą laiką ir kad automobilio valdytoja ignoravo perspėjamąsias indikacijas. Atstovė teigia, kad ekspertas šias išvadas grindė prielaidomis, nepateikė objektyvių duomenų, patvirtinančių, kad įvykio metu perspėjamosios indikacijos iš tikrųjų buvo suveikusios, taip pat nepaaiškino alyvos ištekėjimo ir variklio sugadinimo proceso trukmės bei galimybės tokiomis aplinkybėmis išvengti variklio pažeidimo. Atstovės teigimu, automobilio vairuotoja iki užgęstant varikliui jokių perspėjimų negavo, o laiko tarpas nuo susidūrimo iki variklio užgesimo galėjo trukti tik vieną ar kelias minutes.

Pareiškėjo atstovė taip pat nurodo, kad pareiškėjas ne kartą siūlė skirti nepriklausomą techninę ekspertizę, tačiau draudikas apsiribojo savo darbuotojo parengta Ekspertine pažyma. Atstovės vertinimu, draudikas neįrodė nei netinkamo transporto priemonės eksploatavimo, nei priežastinio ryšio tarp tokio eksploatavimo ir variklio sugadinimo, todėl nepagrįstai taikė Taisyklių nuostatas dėl nedraudžiamųjų įvykių.

[3] Apskaičiuotą iš draudiko nustatytos žalos (remonto išlaidų sumos) – 1 129,86 Eur – atėmus 200 Eur besąlyginę išskaitą.

Draudikas nurodė, kad automobilį vertinęs kvalifikuotas ekspertas nustatė požymių, kurie, draudiko vertinimu, patvirtina, kad variklis kurį laiką buvo eksploatuojamas be alyvos, dėl to suiro alyvos plėvelė, prasidėjo sausa metalinių paviršių trintis ir sugedo variklis. Be to, automobilio elektros sistema bei pagal gamintojo reikalavimus sumontuoti alyvos kiekio ir slėgio jutikliai veikė, o alyvos filtre rastos metalo drožlės leidžia manyti, kad variklio defektas galėjo būti atsiradęs dar iki įvykio. Draudiko vertinimu, variklio gedimą lėmė ne pirminis kontaktas, bet automobilio eksploatavimas be alyvos, nesilaikant perspėjamųjų indikacijų, todėl, vadovaujantis Taisyklių 21.3.4 papunkčiu, variklio remonto išlaidos neatlyginamos (draudimo išmoka nemokama).

Draudikas nesutinka, kad jo sprendimas grindžiamas prielaidomis, ir nurodo, kad pareiškėjas nepateikė duomenų, kurie leistų abejoti eksperto išvadomis, nors teigė planuojantis užsakyti savo tyrimą. Draudikas taip pat pažymėjo, kad automobilis nebuvo remontuotas UAB „MARTONAS“, šios bendrovės pateikta sąmata nebuvo suderinta, todėl, draudiko vertinimu, nėra pagrindo reikalauti remonto išlaidų su PVM. Be to, draudikas nurodo nustatęs aplinkybių, keliančių abejonių dėl automobilio ankstesnės techninės būklės: automobilis buvo įsigytas likus mažiau nei dviem savaitėms iki įvykio, ankstesniu laikotarpiu buvo mažai eksploatuojamas, o jo istorijoje fiksuoti ridos pakeitimai.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių (toliau – Ginčų nagrinėjimo taisyklės) 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42^1 straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko priežiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

Siekiant išspręsti tarp pareiškėjo ir draudiko kilusį ginčą, Lietuvos banko vertinimu, būtina nustatyti: ***1) ar draudikui kyla pareiga pripažinti variklio gedimą draudžiamuoju įvykiu ir išmokėti draudimo išmoką, apskaičiuotą pagal UAB „MARTONAS“ parengtą sąmatą; 2) ar draudikui kilo pareiga sumokėti pareiškėjui 5 proc. palūkanas; 3) ar draudikas turi atlyginti pareiškėjui jo patirtas teisinės pagalbos išlaidas.***

1. Dėl variklio gedimo pripažinimo nedraudžiamuoju įvykiu pagrįstumo ir draudimo išmokos mokėjimo

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja įstatymams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (Civilinio kodekso 6.189 straipsnio 1 dalis).

Šalių sudaryta Kasko sutartis yra savanoriška, todėl draudikas, vadovaudamasis Civilinio kodekso 6.156 straipsnio 1 dalimi, tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Lietuvos kasacinis teismas savo praktikoje yra ne kartą konstatavęs, kad draudimo sutartimi draudimo objektui suteikiama apsauga nėra absoliuti. Prisiimdamas draudimo riziką draudikas nustato draudimo sutartimi suteikiamos draudimo apsaugos ribas. Draudimo apsauga nustatoma tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose[4]. Draudimo

[4] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015.

apsaugos apimtį lemia draudimo objektas, draudžiamųjų ir nedraudžiamųjų įvykių sąrašai ir kitos draudimo sutarties sąlygos. Šių sąlygų visuma nustato draudimo sutarties šalių įsipareigojimų turinį ir leidžia spręsti apie draudiko prisiimtos draudimo rizikos laipsnį.[5][6]

Draudžiamasis įvykis – draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką. Teisine prasme draudžiamasis įvykis yra juridinis faktas, t. y. realaus gyvenimo reiškinys, su kuriuo įstatymas sieja teisinius padarinius, konkrečiai draudiko pareigą išmokėti draudimo išmoką[7]. Įstatyme ir konkrečiose draudimo rūšies taisyklėse nustatytos išimtys, kai draudėjo patirta žala visiškai ar iš dalies nekompensuojama, todėl, draudėjui kreipusis dėl draudimo išmokos išmokėjimo, draudikas turi teisę jos visiškai arba iš dalies nemokėti. Tokią teisę draudikas turi nedraudžiamojo įvykio atveju[8]. Nedraudžiamasis įvykis – draudžiamojo įvykio požymius turintis įvykis, tačiau taip pat atitinkantis įstatyme ar draudimo sutartyje apibrėžtus papildomus požymius, kuriems esant draudikas atleidžiamas nuo prievolės mokėti draudimo išmoką[9]. Nedraudžiamieji įvykiai pašalina draudiko pareigą mokėti draudimo išmoką *ab initio* (lot. nuo pradžių)[10].

Šalių sudarytai Kasko sutarčiai taikytinų Taisyklių 18 punkte nustatyta, kad draudžiamasis įvykis yra apdraustos transporto priemonės sugadinimas, sunaikinimas ar praradimas dėl bet kokių atsitikimų, staiga ir netikėtai kilusių dėl eismo įvykio, ugnies, gamtos jėgų, kitų asmenų piktavališkos veiklos, vagystės ar bet kokių kitų įvykių, išskyrus Taisyklėse nurodytus nedraudžiamuosius įvykius. Taisyklių 18.1–18.6 papunkčiuose pateiktas detalizuotas draudžiamųjų rizikų sąrašas.

Pažymėtina, kad, įvykus draudžiamajam įvykiui, draudimo išmoka apskaičiuojama Taisyklėse nustatyta tvarka, atsižvelgiant į dėl draudžiamojo įvykio patirtų nuostolių dydį (Taisyklių 69, 70 punktai ir 85.1 papunktis). Pagal Taisyklių 74 punktą, apskaičiuojant nuostolio dydį, atsižvelgiama tik į per įvykį tiesiogiai padarytus matomus sugadinimus, turinčius tiesioginį ryšį su įvykio priežastimi.

Taisyklių 21 punkte yra įtvirtinti nedraudžiamieji įvykiai. Pagal Taisyklių 21.3 papunktį, nedraudžiamaisiais laikomi įvykiai, kai žala atsirado dėl techninių transporto priemonės gedimų. Vis dėlto Taisyklių 21.3.2 papunktyje nustatyta, kad tokiais gedimais nelaikomi transporto priemonės dalių ar agregatų gedimai, kai ant jų yra išorinių mechaninių pažeidimų, kurie yra eismo įvykio ar kitos draudimo sutartimi prisiimtos rizikos pasekmė. Kita vertus, pagal Taisyklių 21.3.4 papunktį, draudimo išmoka nemokama, jei žala atsirado dėl netinkamo transporto priemonės eksploatavimo, pažeidžiant gamintojo nustatytus eksploatavimo reikalavimus, įskaitant eksploatacinių skysčių trūkumą arba transporto priemonės naudojimą ignoruojant perspėjamąsias indikacijas, kurioms esant toliau eksploatuoti draudžiama.

Vertinant ginčo šalių pateiktus argumentus, visų pirma pažymėtina, kad tarp šalių iš esmės nėra ginčo dėl gedimo eigos: automobiliui susidūrus su išoriniu objektu buvo pažeistas karteris, dėl šio pažeidimo ištekėjo variklio alyva, o varikliui veikiant be alyvos sugedo jo vidinės dalys ir variklis užstrigo. Taigi, draudikas neginčija, kad variklio gedimas susijęs ne vien su fiziniais kontakto metu atsiradusiais pažeidimais, bet ir su dėl karterio pramušimo prarasta alyva. Vis dėlto draudikas laikosi pozicijos, kad būtinybė keisti variklį atsirado ne kaip tiesioginė kontakto su išoriniu objektu pasekmė, bet dėl to, kad po susidūrimo automobilis dar buvo eksploatuojamas be alyvos, galimai nepaisant perspėjamųjų indikacijų. Pareiškėjo atstovė šią aplinkybę ginčija, teigdama, kad laiko tarpas nuo susidūrimo iki variklio užgesimo buvo itin trumpas, todėl automobilio valdytoja negalėjo suprasti nei karterio pažeidimo masto, nei to, kad toliau veikdamas variklis gali sugesti.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pozicijas, duomenis, kuriais šios pozicijos grindžiamos, ir Kasko sutarčiai taikytinų Taisyklių nuostatas, manytina, kad nagrinėjamu atveju svarbiausia nustatyti, ar variklio sugadinimas yra tiesioginė automobilio kontakto su išoriniu objektu, kai buvo pažeistas karteris ir prarasta alyva, pasekmė, ar jis atsirado dėl vėlesnio automobilio eksploatavimo be alyvos, nepaisant perspėjamųjų indikacijų, taip pažeidžiant gamintojo nustatytus eksploatavimo reikalavimus. Iš nustatytų aplinkybių sprendžiama, ar variklio sugadinimas laikytinas draudžiamojo įvykio pasekme ir ar draudikas pagrįstai taikė Taisyklių 21.3.4 papunktį.

Vertinant bylos duomenis, kuriais šalys grindė esminius savo reikalavimus ir atsikirtimus,

---

[5] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

[6] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

[7] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2007 m. lapkričio 29 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2007.

[8] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. vasario 9 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3- 32/2009.

[9] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 23 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-426-684/2017.

[10] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. gegužės 18 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2016.

nustatyta, kad po įvykio automobilis buvo apžiūrėtas draudiko partnerės UAB „MARTONAS“ remonto bendrovėje. Remonto bendrovė parengė remonto sąmatą, kurioje buvo numatyti, be kita ko, variklio keitimo darbai. Pažymėtina, kad tai, jog minėtoje remonto sąmatoje buvo nurodyti viso variklio keitimo darbai, savaime nereiškia, kad draudikui atsirado pareiga mokėti draudimo išmoką už visus sąmatoje nurodytus remonto darbus. Remonto bendrovės paprastai tik užfiksuoja kliento nurodytus automobilio apgadinimus ir parengia jų remonto sąmatą, tačiau nevertina sugadinimų ar gedimų priežastingumo, atsiradimo aplinkybių, jų vertinimo pagal draudimo sutartį ir kt.

Taip pat pažymėtina, kad pareiškėjas laikėsi pozicijos, jog UAB „MARTONAS“ specialistai jam nurodė, kad karterio pramušimas, alyvos praradimas ir variklio užstrigimas sudaro to paties įvykio pasekmių grandinę. Vis dėlto byloje nepateikta jokių duomenų, kad remonto bendrovė būtų atlikusi atskirą techninį variklio gedimo priežasčių tyrimą ir pateikusi rašytinę išvadą dėl priežastinio ryšio tarp kontakto su išoriniu objektu ir variklio sugadinimo ar vertinusi kitas aplinkybes, kurios reikšmingos taikant Kasko sutarties sąlygas, pavyzdžiui, laiką nuo fizinio kontakto iki variklio gedimo atsiradimo, automobilio eksploatavimą po karterio pažeidimo ar perspėjamųjų indikacijų veikimą. Todėl vien pareiškėjo nurodomi žodiniai remonto bendrovės darbuotojų paaiškinimai, kaip ir parengta remonto sąmata, savaime nepatvirtina, kad variklio keitimo poreikį tiesiogiai lėmė draudžiamasis įvykis.

Be to, kaip jau minėta, nagrinėjamu atveju reikšminga ne vien tai, kad karterio pažeidimas, alyvos praradimas ir variklio užstrigimas įvyko nuosekliai, bet ir konkrečios šių aplinkybių atsiradimo priežastys bei eiga, visų pirma, ar po karterio pažeidimo automobilis be alyvos buvo toliau eksploatuojamas ilgiau, negu konkrečiomis aplinkybėmis buvo būtina ir pagrįsta, ir ar automobilio vairuotoja galėjo būti apie tai perspėta.

Siekdamas pagrįsti savo poziciją, draudikas pateikė Ekspertinę pažymą, kurią parengė draudiko žalų tyrimo grupės ekspertas. Ekspertinėje pažymoje nurodyta, kad tyrimas atliktas kilus abejonių dėl pareiškėjo nurodytų variklio sugadinimų apimties ir jų atsiradimo priežasties. Ekspertas vertino iš įvykio vietos ir per automobilio apžiūrą servise darytas nuotraukas, 2026 m. vasario 9 d. atliko papildomą automobilio apžiūrą UAB „MARTONAS“ servise, per OBD jungtį atliko automobilio elektros sistemos diagnostiką ir apžiūrėjo variklio alyvos filtrą.

Ekspertinėje pažymoje, remiantis automobilio apgadinimų nuotraukomis, nurodyta, kad karteris buvo pažeistas kiaurymiškai iš išorės į vidų, pro pažeidimą ištekėjo variklio alyva, o automobilio dugne užfiksuoti braukimo pėdsakai. Ekspertas taip pat nurodė, kad iš automobilio karterio buvo išimti metalo fragmentai, kurie pagal požymius ir serviso nurodytas aplinkybes yra variklio alkūninio veleno slydimo guolių fragmentai. Eksperto vertinimu, tai patvirtina, kad variklis be alyvos veikė sąlyginai ilgą laiką, ne „vienmomentiškai“, dėl to variklio darbiniuose paviršiuose suiro alyvos plėvelė, prasidėjo sausa metalinių paviršių trintis, o dėl jos suiro slydimo guoliai ir variklis užstrigo. Be to, Ekspertinėje pažymoje teigiama, kad alyvos filtre rasta metalo drožlių, tai, eksperto vertinimu, rodo, kad variklis gedimo požymių turėjo dar jam veikiant ir esant alyvos.

Atlikus diagnostiką, pasak eksperto, taip pat buvo nustatyta, kad automobilyje įrengti ir veikė alyvos kiekio bei alyvos slėgio jutikliai, o įjungus degimą buvo rodomas pranešimas apie alyvos kiekio sumažėjimą, todėl nėra pagrindo teigti, kad vairuotoja nebuvo informuota apie sumažėjusį alyvos slėgį ir kad prietaisų skydelyje nebuvo nurodyta nebetęsti kelionės.

Atsižvelgdamas į nurodytas aplinkybes, ekspertas padarė išvadą, kad variklio sugadinimą lėmė netinkamas automobilio eksploatavimas – varikliui be alyvos veikiant sąlyginai ilgą laiką ir, eksperto vertinimu, ignoruojant perspėjamąsias indikacijas, kurioms esant automobilio toliau eksploatuoti negalima.

Pažymėtina, kad nors pareiškėjas kategoriškai nesutiko su Ekspertine pažyma, jis nepateikė jokių šią išvadą paneigiančių kito eksperto, remonto bendrovių specialistų ar kitų asmenų techninio pobūdžio išvadų ar nuomonių, kurios leistų pagrįstai abejoti joje atlikto tyrimo nuoseklumu ar išvadų pagrįstumu.

Kita vertus, Lietuvos banko vertinimu, nagrinėjamu atveju svarbu nustatyti ne vien tai, kiek laiko variklis veikė be alyvos, bet ir ar, atsižvelgiant į mechaninio poveikio pobūdį, variklio gedimas atsirado tik dėl vėlesnio variklio veikimo be alyvos. Taip pat svarbu įvertinti, ar variklio sugadinimas buvo tiek nutolęs laike nuo kontakto su išoriniu objektu, kad jo objektyviai buvo galima išvengti. Ekspertinėje pažymoje nurodyta, kad variklis be alyvos veikė „sąlyginai ilgą laiką, ne vienmomentiškai“, tačiau nepaaiškinta, kokią konkrečią laiko trukmę ekspertas šiuo atveju laikė sąlyginai ilga ir per kiek laiko, atsižvelgiant į konkrečias įvykio aplinkybes, galėjo ištekėti alyva bei visiškai sugesti variklis.

Turinčiomis reikšmės taip pat laikytinos aplinkybės, ar ir kada po susidūrimo su išoriniu objektu prietaisų skydelyje galėjo būti rodomi pranešimai apie alyvos kiekio ar slėgio sumažėjimą

ir ar automobilio vairuotoja nuo tada, kai atsirado šie pranešimai, iki variklio užstrigimo turėjo pakankamai laiko juos pastebėti, suprasti jų reikšmę ir imtis protingų priemonių žalai išvengti ar ją sumažinti. Vien aplinkybė, kad alyvos kiekio ir slėgio jutikliai po įvykio veikė, savaime neatsako į šį klausimą.

Draudikas, teikdamas duomenis, susijusius su įspėjamųjų pranešimų atvaizdavimu, paaiškino, kad įspėjamosios lemputės pareiškėjo automobilyje suveikia mažėjant alyvos kiekiui, tačiau automobilio kompiuteris nekaupia tikslių duomenų apie šių lempučių suveikimo laiką. Draudikas taip pat pateikė automobilių BMW gamintojo atstovės UAB „Inchape Auto“ informaciją apie įspėjamuosius signalus automobilio valdymo skydelyje. Pasak atstovo, geltona lemputė, įspėjanti apie sumažėjusį alyvos lygį, užsidega ir garsinis signalas važiuojant automobiliu pasigirsta, jeigu variklio alyvos lygis pasiekia minimalų lygį, tokiu atveju ekrane rodomas pranešimas „Variklio alyvos lygis minimum, papildyti kuo greičiau“. Raudonos spalvos alyvos indikacinė lemputė užsidega ir garsinis signalas pasigirsta, kai automobilio variklio alyvos slėgis krenta iki 0,2–0,5 baro, o informaciniame ekrane tokiu atveju užsidega pranešimai „Sustokite ir išjunkite variklį“ ir „Patikrinkite alyvos lygį“. Taigi, automobilyje įrengta sistema, kuri, sumažėjus alyvos kiekiui ar slėgiui iki nurodytų ribų, turi informuoti vairuotoją apie būtinybę imtis atitinkamų veiksmų.

Iš draudiko pateiktų BMW techninės dokumentacijos duomenų taip pat matyti, kad alyvos slėgis automobilyje stebimas alyvos slėgio jungikliu arba davikliu, o alyvos slėgio indikatoriaus lemputė įsižiebia, kai alyvos slėgis nukrenta žemiau nustatytos vertės. Dokumentacijoje taip pat nurodyta, kad jeigu varikliui veikiant užsidega alyvos slėgio įspėjamoji lemputė, tai būtina nedelsiant sustoti ir išjungti variklį, patikrinti alyvos lygį ir prireikus papildyti alyvos, o jeigu variklio alyvos lygis yra tinkamas – atlikti sistemos diagnostiką. Gamintojo dokumentacijoje taip pat tiesiogiai nurodyta, kad šių veiksmų neatlikus variklis gali būti sugadintas.

Byloje nėra duomenų, kad automobilio alyvos kiekio ir slėgio jutikliai ar vairuotojo informavimo sistema įvykio aplinkybėmis būtų neveikę arba dėl kitų priežasčių negalėję informuoti automobilio vairuotojos apie alyvos lygio ar slėgio sumažėjimą. Nors automobilio kompiuteryje neišliko tikslių duomenų apie konkretaus įspėjimo suveikimo laiką, vien ši aplinkybė savaime nepatvirtina, kad pranešimas nebuvo rodomas. Priešingai, įvertinus veikiančią perspėjimo sistemą, nustatytą alyvos nutekėjimą ir tai, kad variklis dar kurį laiką veikė esant nepakankamam tepimui, labiau tikėtina, kad automobilio valdytoja turėjo galimybę gauti indikacinį pranešimą ir imtis priemonių tolesnei žalai išvengti.

Be to, manytina, kad automobilio kontaktas su neaiškiu išoriniu objektu, važiuojant dideliu greičiu, objektyviai suponavo būtinybę saugiai sustoti ir įsitikinti, ar automobilis nėra apgadintas, saugus toliau eksploatuoti ir ar jį toliau eksploatuojant nebus daroma didesnė žala automobiliui bei keliamas pavojus eismo saugumui.

Ginčo nagrinėjimo metu draudikas papildomai kreipėsi į išorės ekspertą – Vilniaus Gedimino technikos universiteto (VGTU) Transporto inžinerijos fakulteto Automobilių inžinerijos katedros docentą, technologijos (transporto inžinerijos srities) mokslų dr. Y. Y., šis *2025 m. spalio 15 d. parengė Specialisto išvadą Nr. (duomenys neskelbtini)* (toliau – Specialisto išvada).

Ekspertas, atsakydamas į draudiko pateiktus klausimus, paaiškino, kad alyvos ištekėjimo iš mechaniškai pažeisto karterio, alyvos siurblio tiekimo sutrikimo, alyvos plėvelės suardymo ir slydimo guolių pažeidimo procesai nėra matematiškai momentiniai. Ši išvada grindžiama skysčių mechanikos ir tribologijos principais. Specialistas nurodė, kad šių procesų trukmė priklauso nuo karterio pažeidimo angos dydžio ir padėties, alyvos temperatūros bei klampumo, variklio darbo režimo ir kitų aplinkybių. Todėl, nesant duomenų apie faktinę alyvos ištekėjimo eigą, tepimo sistemos slėgio kitimą, variklio darbo režimą ir įspėjimo pateikimo momentą, konkretaus variklio gedimo išsivystymo laiko tiksliai nustatyti negalima. Vis dėlto specialistas nurodė, kad yra pakankamas techninis pagrindas teigti, jog šie procesai paprastai trunka ilgiau, negu vairuotojui įprastomis eismo sąlygomis reikia saugiai sustabdyti automobilį ir išjungti variklį.

Specialistas taip pat paaiškino, kad, nors pramušus karterį alyvos siurblio įsiurbimas gali sutrikti labai greitai, negrįžtami variklio pažeidimai neprasideda iš karto ištekėjus alyvai. Esant didelei karterio kiaurymei, alyva galėjo ištekėti maždaug per 10 sekundžių, tačiau šis laikas apibūdina tik alyvos ištekėjimą iš karterio. Variklio pažeidimai vystosi vėliau, jam toliau veikiant esant nepakankamam tepimui, didėjant trinčiai ir temperatūrai bei progresuojant mechaniniams detalių pažeidimams. Specialistas taip pat nurodė, kad gamintojo dokumentacijoje nenustatyta garantuota laiko trukmė nuo raudono alyvos slėgio įspėjimo suveikimo iki negrįžtamo guolių pažeidimo.

Vertindamas alyvos filtre rastas metalo daleles, specialistas nurodė, kad jos patvirtina, jog į filtrą pateko esant pakankamam alyvos srautui tepimo sistemoje. Jo vertinimu, alyvai iš

pramušto karterio ištekėjus greičiau, negu susidaro dilimo produktai, reikšminga dalis filtre rastų metalo dalelių negalėjo susidaryti ir patekti į filtrą per keliasdešimt sekundžių po karterio pažeidimo. Specialistas taip pat paaiškino, kad automobilio elektroninė sistema tam tikrais atvejais gali išsaugoti duomenis apie gedimus ir pranešimus, tačiau ne kiekvienas tepimo sistemos sutrikimas ar prietaisų skydelyje parodytas įspėjimas būtinai išsaugomas ilgalaikėje gedimų atmintyje.

Įvertinus Specialisto išvadą kartu su kitais bylos duomenimis, manytina, kad ji nepagrindžia pareiškėjo pozicijos, jog variklio sugadinimas turėjo atsirasti iš karto po karterio pažeidimo arba per tokį trumpą laiką, kad automobilio vairuotoja objektyviai negalėjo imtis priemonių tolesnei žalai išvengti. Nors šis specialistas negalėjo tiksliai nustatyti konkretaus gedimo atsiradimo laiko, jis iš esmės pritarė draudiko eksperto vertinimui ir nurodė, kad negrįžtami variklio pažeidimai vystosi vėliau, varikliui toliau veikiant esant nepakankamam tepimui.

Šią išvadą papildo pareiškėjo automobilio vairuotojos paaiškinimas, kad ji negali tiksliai nurodyti, kiek laiko praėjo nuo smūgio iki variklio užgesimo, tačiau, jos vertinimu, galbūt minutė ar dvi. Tiek pačios vairuotojos paaiškinimai, tiek draudiko eksperto ir VGTU specialisto vertinimai paneigia pareiškėjo draudikui pateiktą teiginį, jog variklis sugedo „momentaliai“, t. y. iš karto. Priešingai, šie duomenys leidžia daryti išvadą, kad nustatyti variklio pažeidimai atsirado automobiliui po karterio pažeidimo dar kurį laiką veikiant esant nepakankamam tepimui.

Nagrinėjamu atveju byloje nėra duomenų, kurie leistų neginčijamai ir tiksliai nustatyti, kiek laiko nuo karterio pažeidimo iki variklio užstrigimo veikė automobilio variklis, kada tiksliai prietaisų skydelyje galėjo būti parodyti perspėjamieji pranešimai ir kiek laiko automobilio vairuotoja turėjo juos pastebėti bei reaguoti. Vis dėlto aplinkybė, kad šių duomenų neįmanoma nustatyti visiškai tiksliai, savaime nepaneigia galimybės padaryti išvadą dėl labiausiai tikėtinos variklio sugadinimo priežasties.

Kaip jau minėta, Lietuvos bankas vertina šalių pateiktų įrodymų visumą, o civilinio pobūdžio ginčuose faktinės aplinkybės nustatomos remiantis tikimybių pusiausvyros principu[11]. Tai reiškia, kad išvada dėl tam tikros aplinkybės gali būti padaryta ir tuo atveju, kai dėl jos išlieka tam tikrų abejonių, tačiau byloje esantys duomenys leidžia ją laikyti labiau tikėtina negu priešingą aplinkybę.

Įvertinus draudiko eksperto ir VGTU specialisto nurodytas aplinkybes, visų pirma tai, kad negrįžtami variklio pažeidimai neatsiranda vien karterio pažeidimo momentu, bet vystosi varikliui toliau veikiant esant nepakankamam tepimui, alyvos filtre rastas metalo daleles, automobilyje veikiančią vairuotojo perspėjimo sistemą, taip pat pačios automobilio vairuotojos paaiškinimus, labiau tikėtina, kad variklio sugadinimą lėmė ne pats kontaktas su išoriniu objektu, bet vėlesnis automobilio eksploatavimas, varikliui veikiant esant nepakankamam alyvos kiekiui, to negalima pateisinti minimaliu laiko tarpu, kurio būtų pakakę automobiliui sustabdyti, varikliui išjungti ir galimiems susidūrimo su nežinomu objektu padariniams patikrinti.

Kaip minėta pirmiau, ši išvada nepaneigia aplinkybės, kad karterio pažeidimas ir alyvos praradimas sudarė prielaidas variklio gedimui atsirasti, tačiau byloje nėra jokių patikimų duomenų, kurie leistų konstatuoti, kad variklio sugadinimas buvo tiesioginė ir neišvengiama paties kontakto su išoriniu objektu pasekmė ir jo nebuvo galima išvengti laiku sustabdžius automobilį bei išjungus variklį.

Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudikas pagrįstai variklio sugadinimą siejo su netinkamu automobilio eksploatavimu po karterio pažeidimo ir atsisakė atlyginti visas variklio remonto išlaidas pagal Taisyklių 21.3.4 papunktį.

2. Dėl 5 proc. metinių palūkanų, skaičiuojamų nuo kreipimosi į Lietuvos banką dienos iki visiško prievolės įvykdymo mokėjimo

Pareiškėjas prašo rekomenduoti draudikui sumokėti 5 proc. metines palūkanas, *skaičiuojamas* nuo kreipimosi į Lietuvos banką dienos iki visiško prievolės įvykdymo.

Pažymėtina, kad procesinės palūkanos (Civilinio kodekso 6.37 straipsnio 2 dalis) gali būti skaičiuojamos tik nuo priteistos sumos, o kompensuojamosios palūkanos (Civilinio kodekso 6.210

[11] Civilinėje teisėje faktų įrodomumo problema spręstina remiantis vadinamąja tikėtinumo taisykle (tikimybių pusiausvyros principu). Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką, – nenustatyta, kad išvadą apie tam tikrų faktų buvimą galima daryti tik tada, kai dėl jų egzistavimo absoliučiai nėra abejonių; išvadą apie faktų buvimą civiliniame procese galima daryti ir tada, kai tam tikros abejonės dėl fakto buvimo išlieka, tačiau byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009).

straipsnio 1 dalis ir 6.261 straipsnis) – praleidus terminą įvykdyti piniginę prievolę.

Kadangi nagrinėjamu atveju nenustatyta, kad draudikas turi pareigą išmokėti pareiškėjui papildomą draudimo išmoką už variklio remontą, nėra pagrindo tenkinti ir pareiškėjo reikalavimo sumokėti 5 proc. metines palūkanas.

3. Dėl teisinės pagalbos išlaidų atlyginimo

Kartu su kreipimusi buvo prašoma atlyginti pareiškėjo patirtas teisinės pagalbos išlaidas, sudarančias 1 540 Eur.

Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 4 dalyje nustatyta, kad priimant sprendimą dėl ginčo esmės turi būti sprendžiama dėl vartotojo patirtų išlaidų, susijusių su vartojimo ginčų neteisminio sprendimo procedūra (įskaitant būtinas ekspertizės arba laboratorinių tyrimų išlaidas, išlaidas advokato ar advokato padėjėjo pagalbai apmokėti ir vertimo išlaidas), atlyginimo proporcingai patenkintų vartotojo reikalavimų daliai. Identiškos nuostatos įtvirtintos ir Ginčų nagrinėjimo taisyklių 62 punkte.

Atsižvelgiant į tai, kad pareiškėjo draudikui keliami pagrindiniai materialinio pobūdžio reikalavimai nebuvo įvertinti kaip pagrįsti, nėra pagrindo tenkinti ir pareiškėjo reikalavimo atlyginti patirtas teisinės pagalbos išlaidas.

Išvada

Vadovaujantis Lietuvos bankui pateiktų duomenų visuma, pareiškėjo reikalavimai išmokėti papildomą draudimo išmoką, sumokėti palūkanas ir atlyginti teisinės pagalbos išlaidas yra nepagrįsti ir atmestini.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detaliai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį[12].

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimus.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius Arūnas Raišutis

[12] Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.